

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Konsolideeritud õigusloomega seotud dokument

26.5.2005

EP-PE_TC1-COD(2003)0165

***I

EUROOPA PARLAMENDI SEISUKOHT

vastu võetud esimesel lugemisel 26. mail 2005 eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr ..../2005 toidu osas esitatavate toitumis- ja tervisealaste väidete kohta (EP-PE_TC1-COD(2003)0165)

PE 357.468

ET

ET

EUROOPA PARLAMENDI SEISUKOHT

vastu võetud esimesel lugemisel 26.mail 2005

eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr ..../2005 toidu osas esitatavate toitumis- ja tervisealaste väidete kohta

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 95;

võttes arvesse komisjoni ettepanekut;

võttes arvesse Euroopa majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust¹;

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras²,

ning arvestades, et:

- (1) *Mitmekesine, tasakaalustatud toitumine on hea tervise eeltingimus. Üksikute toodete tähtsus võrreldes toitumise kui tervikuga on suhteline ja toitumine on ainult üks paljudest teguritest, mis mõjutavad inimestel teatavate haiguste tekkimist. Haiguste põhjustamisel on oma osa ka muudel teguritel nagu vanus, geneetiline eelsoodumus, kehalise aktiivsuse tase, tubaka ja muude ainete kasutamine, keskkonnamõjud ja stress. Euroopa Liit peab tervisealaste soovitude koostamisel võtma arvesse kõiki neid tegureid.*
- (2) Ühenduses märgistatakse ja reklaamitakse järjest suuremat kogust toitu toitumis- ja tervisealaste väidetega. Tarbijate kaitse kõrge taseme tagamiseks ja nende valiku lihtsustamiseks peavad turule viidud tooted olema ohutud ja nõuetekohaselt märgistatud.

---

¹ ELT C 110, 30.4.2004, lk 18.

² Euroopa Parlamendi 26. mai 2005. aasta seisukoht.

- (3) Erisused niisuguseid väiteid puudutavates siseriiklikes sätetes võivad takistada toidu vaba liikumist ning luua ebavõrdseid konkurentsitingimusi. Seeläbi mõjutavad need otseselt siseturu toimimist. Seetõttu tuleb kehtestada ühenduse eeskirjad toidu kohta esitatavate toitumis- ja tervisealaste väidete kasutamise kohta.
- (4) Üldised märgistamiseeskirjad sisalduvad Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. märtsi 2000. aasta direktiivis 2000/13/EÜ toidu märgistamist, esitlemist ja reklaami käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta¹, mida on muudetud komisjoni direktiiviga 2001/101/EÜ². Direktiiv 2000/13/EÜ keelab üldjuhul sellise teabe kasutamise, mis võib ostjat eksitada või omistada toidule raviomadusi. Käesolev määrus peaks täiendama direktiivis 2000/13/EÜ sätestatud üldpõhimõtteid ning sätestama toitumis- ja tervisealaste väidete kasutamist puudutavad erisätted, mis puudutavad tarbijale töötlemata kujul tarnitavat toitu.
- (5) ***Käesolevat määrust ei kohaldata lihtteadetele, ükskõik, kas need on riiklike tervisekaitseasutuste kampaaniate kommertsteadaannetes või mitte, mis kutsuvad üles teatavate toiduainete tervislikule tarbimisele, näiteks puuvilja, köögivilja ja rasvase kala portsjonite soovitatavad kogused.***
- (6) 1991. aastal võttis *Codex Alimentarius* rahvusvahelisel tasandil vastu üldsuunised väidete kohta ja 1997. aastal suunised toitumisalaste väidete kasutamiseks. Varsti võtab *Codex*'i komisjon vastu viimatimainitute muudatuse. Nimetatud muudatus puudutab tervisealaste väidete kaasamist 1997. aasta suunistesse. Nõuetekohaselt arvestatakse *Codex*'i suunistes sätestatud mõisteid ja tingimusi.
- (7) Toidus võib esineda suur hulk toitaineid ja muid toitumisalase või füsioloogilise mõjuga aineid, mis võivad olla väite objektiks. Seetõttu tuleks välja töötada kõigi toidu kohta esitatavate väidete suhtes kohaldatavad üldpõhimõtted, et tagada tarbijakaitse kõrge tase, anda tarbijale vajalikku teavet, et teha valikuid, olles teadlik kõikidest faktidest, ning luua toiduainetööstusele võrdsed ***konkurentsitingimused***.

---

¹ EÜT L 109, 6.5.2000, lk 29. Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 2003/89/EÜ (ELT L 308, 25.11.2003, lk 15).

² EÜT L 310, 28.11.2001, lk 19.

- (8) **Toitaineprofiili** koostamisel **peaks võtma arvesse kõikide** toitainete ja toitumisalase või füsioloogilise mõjuga ainete **sisaldust. Toitaineprofiilide** kindlaksmääramisel **tuleks võtta** arvesse erinevaid toidukategooriaid ning nimetatud toidu tähtsust ja rolli toidus tervikuna. Vajalikuks võivad osutuda erandid juurdunud toitaineprofiilide osas teatud kindla toidu või toidukategooriate puhul sõltuvalt nende rollist ja tähtsusest elanikkonna toitumiskäitumises. Need oleks komplekssed tehnilised toimingud ja vastavate meetmete kehtestamine tuleks teha ülesandeks **Euroopa Toiduohutusametile.**
- (9) On hulgaliselt väiteid, mida mõnedes liikmesriikides praegu toidu märgistamisel ja reklaamimisel kasutatakse ning mis on seotud ainetega, mille positiivset mõju ei ole tõestatud või mille osas puudub tänapäeval piisav teaduslik kokkulepe. Tuleb tagada, et ainete puhul, mille kohta väide esitatakse, tõestatakse nende positiivne toitumisalane või füsioloogiline mõju.
- (10) Tagamaks, et esitatud väited on tõesed, on tarvis, et väite objektiks olev aine leidub lõpptootes koguses, mis on piisav, või et nimetatud aine puudub või esineb sobivalt vähendatud koguses, et põhjustada väidetavat toitumisalast või füsioloogilist mõju. Nimetatud aine peab olema ka organismi jaoks tarvitamiskõlblik. Lisaks peaks märkimisväärne kogus väidetavat toitumisalast või füsioloogilist mõju tekitavat ainet sisalduma toidukoguses, mida eeldatavasti tarbitakse.
- (11) On oluline, et keskmine tarbija saaks toidu kohta esitatavatest väidetest aru.
- (12) Toitumis- ja tervisealaste väidete kasutamisel tuleks arvestada eelkõige teadusliku põhjendatusega ning väiteid kasutavad toidukäitlejad peaksid neid põhjendama, **siiski peaks lubama teatavaid struktuurilisi ja organisatsioonilisi piiranguid väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele (VKEd). Teaduslik põhjendus peaks vastama toote väidetava hüve olemusele.**

- (13) Arvestades toitumis- ja tervisealaseid väiteid kandvatele toitudele omistatavat positiivset mainet ja nende toitude võimalikku mõju toitumisharjumustele ja üldisele toitainete tarbimisele, peaks tarbija olema võimeline hindama nende üldist toiteväärtust. Seetõttu peaks toitumisalase teabega märgistamine olema kohustuslik ja peaks hõlmama kõiki tervisealaseid väiteid kandvaid toite.
- (14) Samuti tuleks koostada nimekiri lubatud toitumisalastest väidetest ja nende kasutamise eritingimustest, mille aluseks on selliste väidete kasutamistingimused, milles on kokku lepitud siseriiklikul või rahvusvahelisel tasemel ja mis on kehtestatud ühenduse õigusaktides. Seda nimekirja tuleks regulaarselt ajakohastada, **et võtta arvesse teaduse, teadmiste ja tehnikate arenguid**. Lisaks sellele on võrdlevate väidete puhul vajalik, et võrreldavad tooted oleksid lõpptarbija jaoks selgelt äratuntavad.
- (15) Tervisealaseid väiteid tuleks ühenduse turul lubada kasutada vaid pärast kõrgeimal tasemel teaduslikku hindamist. Selleks, et oleks tagatud nende väidete kooskõlastatud teaduslik hindamine, peaks nimetatud hindamised läbi viima Euroopa Toiduohutusamet.
- (16) Lisaks toitumisele on arvukalt muid tegureid, mis võivad mõjutada psühholoogilisi ja käitumuslikke funktsioone. Seega on nendest funktsioonidest teavitamine väga keerukas ning toidu märgistamisel ja reklaamimisel on lühikese väitega kõikehõlmavat, tõepäras ja sisukat sõnumit raske edastada. Seetõttu on **kohane psühholoogiliste** või käitumuslike väidete **kasutamise korral nõuda teaduslikke tõendeid**.
- (17) Komisjoni 26. veebruari 1996. aasta direktiivis 96/8/EÜ kehakaalu alandamiseks ettenähtud vähendatud energiasaldusega dieetides kasutatavate toiduainete kohta¹ sätestatakse, et nimetatud direktiivis määratletud toodete märgistusel, esitlemisel ega reklaamis ei tohi viidata nende tarbimisest tuleneda võiva kehakaalu vähenemise kiirusele ega määrale ega näljatunde vähenemisele või küllastustunde suurenemisele. Järjest enam toitu, mis ei ole spetsiaalselt ette nähtud kehakaalu kontrollivaks toitumiseks, turustatakse selliste viidetega ning viitega toote võimele piirata kaloreite omastamist. Seetõttu on kohane **lubada** viiteid niisugustele omadustele **ainult juhul, kui selleks on olemas piisav teaduslik alus**.

---

¹ EÜT L 55, 6.3.1996, lk 22.

- (18) Tervisealased väited, mis kirjeldavad **tunnustatud teaduslike teadmiste** põhjal toitainete või muude ainete tähtsust kasvamisele, arengule ja keha normaalsele füsioloogilistele funktsioonidele, peaks alluma teistsugusele **hindamisele**. **Seepärast tuleb pärast ametiga konsulteerimist** koostada **ühenduse nimekirj** lubatud väidetest, mis kirjeldab toitaine või mõne muu aine tähtsust.
- (19) Teaduse ja tehnika arenguga kaasas käimiseks tuleks antud nimekirj operatiivselt uuesti läbi vaadata alati, kui niisugune vajadus tekib. Niisugused läbivaatamised on tehnilist laadi rakendusmeetmed ja nende kehtestamine tuleks teha ülesandeks komisjonile, et menetlust lihtsustada ja kiirendada.
- (20) Mitmekesine ja tasakaalustatud toitumine, **mille puhul võetakse arvesse liikmesriikides ja nende piirkondades olemasolevaid erinevaid toitumisharjumusi, traditsioonilisi tooteid ja toidukultuure, mis väärivad austamist ja säilitamist, on hea tervise eeltingimus ja isegi vaid üksainus toode võib olla vaieldamatu tähtsusega toitumisele tervikuna; samuti** toitumine on üks paljudest teguritest, mis mõjutavad teatavate haiguste vallandumist. Muud tegurid nagu vanus, geneetiline eelsoodumus, kehalise aktiivsuse tase, tubaka ja muude sõltuvust tekitavate ainete tarbimine, keskkonnamõjud ja stress võivad kõik mõjutada haiguste vallandumist. Seetõttu tuleks haiguse ohu vähenemist käsitlevate väidete suhtes kohaldada kindlaid märgistamisnõudeid.
- (21) Tagamaks, et tervisealased väited on tõesed, selged, usaldusväärsed ja tarbijale tervisliku toitumisviisi valimisel kasulikud, tuleks ameti **hinnangus arvestada** tervisealaste väidete **täpset sisu** ja esitusviisi.
- (22) Mõnedel juhtudel ei anna teaduslik riski hindamine üksi kogu teavet, millel riskijuhtimise otsus peaks põhinema. Seepärast tuleks arvesse võtta muid käsitletava probleemi jaoks kohaseid õiguspäraseid tegureid.

- (23) Läbipaistvuse huvides ning juba hinnatud väidete *kohta* korduvate *teadete* vältimiseks tuleks koostada ***ning kasutuses hoida*** niisuguste väidete ***avalik*** register.
- (24) Teaduse ja tehnika arenguga kaasas käimiseks tuleks register operatiivselt uuesti läbi vaadata alati, kui niisugune vajadus tekib. Niisugused läbivaatamised on tehnilist laadi rakendusmeetmed ja nende kehtestamine tuleks teha ülesandeks komisjonile, et menetlust lihtsustada ja kiirendada.
- (25) Põllumajandusliku toidutööstuse uurimis- ja arendustegevuse edendamiseks tuleks kaitsta novaatorite investeeringuid käesoleva määruse kohaseid *teateid* toetava info ja andmete kogumisel. Sellele kaitsele tuleks siiski seada ajalised piirangud, et vältida uurimuste ja katsete ebavajalikku kordamist.
- (26) Arvestades väiteid kandva toidu eripära, peaks järelevalveorganitel olema lisaks tavalistele vahenditele veel ka lisavolitused, et kergendada nende toodete tõhusat kontrolli.
- (27) ***Arvestada tuleb Euroopa toidutööstuse, ja eriti VKEd*** vajadustega, et mitte kahjustada innovatsiooni ja konkurentsivõimet.
- (28) Vaja on ***piisavat*** üleminekuaega, et toidukäitlejad, ***eriti VKEd*** jõuaksid käesoleva määruse sätetega kohaneda.

- (29) *Samal ajal tuleks välja töötada toitumist ja tervislike toitumisharjumuste tähtsust käsitlev üldine teabekampaania.*
- (30) Kuna liikmesriigid ei suuda kavandatud meetme eesmärgi täielikult saavutada ning seetõttu võib neid paremini saavutada ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kooskõlas samas artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõttega ei lähe käesolev määrus kaugemale sellest, mis on vajalik nimetatud eesmärkide saavutamiseks.
- (31) Käesoleva määruse rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999 aasta otsusele 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused¹,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK OBJEKT, REGULEERIMISALA JA MÕISTED

Artikkel 1 Objekt ja reguleerimisala

1. Käesoleva määruse eesmärk on ühtlustada liikmesriikides õigusnormidega ette nähtud sätteid, mis on seotud toitumis- ja tervisealaste väidetega, et tagada siseturu tõhus toimimine, tagades samal ajal kõrgetasemelise tarbijakaitse.

---

¹ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

2. Käesolevat määrust kohaldatakse lõpptarbijale töötlemata kujul tarnitava toidu märgistusel, *mis on esitatud toiduainete kohta käivates kommertsteadaannetes* esitlemisel ja reklaamis esinevate toitumis- ja tervisealaste väidete suhtes. Seda kohaldatakse ka toidu suhtes, mis on mõeldud tarnimiseks restoranidele, haiglatele, koolidele, sööklatele ja samalaadsetele toitlustusettevõtetele.

Seda ei kohaldata siiski toiduainetele, mida esitletakse ja müüakse lahtiselt, s.t ilma pakendita, ega puu- ja köögiviljale (värsked saadused).

3. Toitumis- ja tervisealaseid väiteid, mis ei ole vastavuses käesoleva määrusega, mõistetakse kui eksitavat reklaami nõukogu 10. septembri 1984. aasta direktiivi 84/450/EMÜ eksitava reklaami kohta, arvates selle hulka võrdleva reklaami¹ tähenduses.
4. *Käesolevat määrust kohaldatakse, ilma et see piiraks järgmiste ühenduse õigusaktide kohaldamist:*
- *nõukogu 3. mai 1989. aasta direktiiv 89/398/EMÜ eritoiduks ettenähtud toiduaineid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta² ja selle alusel vastu võetud direktiivid;*
  - *nõukogu 15. juuli 1980. aasta direktiiv 80/777/EMÜ loodusliku mineraalvee kasutamise ja turustamisega seotud liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta³;*

---

¹ EÜT L 250, 19.9.1984, lk 17. Direktiivi on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 97/55/EÜ (EÜT L 290, 23.10.1997, lk 18).

² EÜT L 186, 30.6.1989, lk 27. Direktiivi on viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1882/2003 (ELT L 284, 31.10.2003, lk 1).

³ EÜT L 229, 30.8.1980, lk 1. Direktiivi on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 1882/2003.

- *nõukogu 3. novembri 1998. aasta direktiiv 98/83/EÜ olmevee kvaliteedi kohta¹;*
  - *nõukogu 17. mai 1999. aasta määrus (EÜ) nr 1493/1999 veinituru ühise korralduse kohta²;*
  - *nõukogu 19. detsembri 2000. aasta määrus (EÜ) nr 2826/2000 põllumajandussaaduste ja -toodete teavitamis- ja müügiesitamismeetmete kohta siseturul³ ja komisjoni sellekohased rakenduseeskirjad.*
5. Käesolevat määrust kohaldatakse, ilma et see piiraks ühenduse õigusaktidega kehtestatud eritoiduks ettenähtud toitu *ja toidulisandeid* puudutavate erisätete kohaldamist.
6. *Käesolevat määrust ei kohaldata kaubamärkidele, mis vastavad nõukogu 21. detsembri 1988. aasta direktiivile 89/104/EMÜ kaubamärke käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta⁴ ja nõukogu 20. detsembri 1993. aasta määrusele (EÜ) nr 40/94 ühenduse kaubamärgi kohta⁵.*

Artikkel 2

Mõisted

Käesoleva määruse kohaldamisel:

- a) kasutatakse mõisteid “toit”, “toidukäitleja”, “turuleviimine” ja “lõpptarbija”, mis on esitatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määruse (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toiduvalmistamise õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused⁶ artiklis 2 ja artikli 3 punktides 3, 8 ja 18.

¹ EÜT L 330, 5.12.1998, lk 32. Direktiivi on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 1882/2003.

² EÜT L 179, 14.7.1999, lk 1. Määrust on viimati muudetud komisjoni määrusega (EÜ) nr 1795/2003 (ELT L 262, 14.10.2003, lk 13).

³ EÜT L 328, 23.12.2000, lk 2. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 2060/2004 (ELT L 357, 2.12.2004, lk 3).

⁴ EÜT L 40, 11.2.1989, lk 1. Direktiivi on muudetud otsusega 92/10/EMÜ (EÜT L 6, 11.1.1992, lk 35).

⁵ EÜT L 11, 14.1.1994, lk 1. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 422/2004 (ELT L 70, 9.3.2004, lk 1).

⁶ EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1. Määrust on muudetud määrusega (EÜ) nr 1642/2003 (ELT L 245, 29.9.2003, lk 4).

- b) *kasutatakse mõistet “toidulisand”, mis on esitatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. juuni 2002. aasta direktiivis 2002/46/EÜ toidulisandeid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta¹, ning mõisteid “toitumisalase teabega märgistus”, “valk”, “süsivesik”, “suhkrud”, “rasv”, “küllastunud rasvhapped”, “monoküllastunud rasvhapped”, “polüküllastunud rasvhapped” ja “kiudained”, mis on esitatud nõukogu 24. septembri 1990. aasta direktiivis 90/496/EMÜ toidu toitumisalase teabega märgistuse kohta²;*
- c) *samuti kasutatakse mõistet “märgistus”, mis on esitatud direktiivi 2000/13/EÜ artikli 1 lõike 3 punktis a.*

Samuti kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) *väide* – sõnum või avaldus, mis ei ole ühenduse või siseriiklike õigusaktide alusel kohustuslik, sealhulgas *mis tahes vormis* pildiline, graafiline või sümboliline esitus, mis väidab, viitab või annab mõista, et toidul on teatavad omadused;
- 2) *toitaine* – valk, süsivesikud, rasv, kiudained, naatrium, direktiivi 90/496/EMÜ lisas loetletud vitamiinid ja mineraalained ning ained, mis kuuluvad ühte nimetatud kategooriatest või on selle koostisosad;
- 3) *muu aine* – aine, mis ei ole toitumisalase või füsioloogilise mõjuga toitaine;

---

¹ EÜT L 183, 12.7.2002, lk 51.

² EÜT L 276, 6.10.1990, lk 40. Direktiivi on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 1882/2003.

- 4) *toitumisalane väide* – väide, mis väidab, viitab või annab mõista, et toidul on teatavad toiteväärtuslikud omadused:
- a) energia (kalorsuse) tõttu, mida see
    - annab,
    - annab vähendatud või suurendatud määral, või
    - ei anna, ja/või
  - b) toitainete või muude ainete tõttu, mida see
    - sisaldab,
    - sisaldab vähendatud või suurendatud koguses, või
    - ei sisalda;
- 5) *tervisealane väide* – väide, mis väidab, viitab või annab mõista, et toidukategooria, toidu või ühe selle komponendi ja tervise vahel on seos;
- 6) *haigestumisohu vähendamise väide* – tervisealane väide, mis väidab, viitab või annab mõista, et toidukategooria, toidu või ühe selle komponendi tarbimine vähendab oluliselt mõnda haigusesse haigestumise mõnda ohutegurit;
- 7) *amet* – Euroopa Toiduohutusamet, mis on loodud määruse (EÜ) nr 178/2002 alusel;
- 8) *keskmine tarbija* – tarbija, kes on mõõdukalt informeeritud ning mõõdukalt tähelepanelik ja ettevaatlik;

- 9) *tervis – üldine psüühilise, psühholoogilise ja sotsiaalse heaolu seisund;*
- 10) *toiduainete kategooria – samaväärsete omaduste, toiteväärtuse ja kasutusega toiduainete grupp.*

II PEATÜKK ÜLDPÕHIMÕTTED

Artikkel 3 Üldpõhimõtted kõikide väidete jaoks

Toitumis- ja tervisealaseid väiteid tohib ühenduses turule viidava toidu märgistusel, esitlemisel ja reklaamis kasutada üksnes siis, kui need vastavad käesoleva määruse sätetele.

Ilma et see piiraks direktiivide 2000/13/EÜ ja 84/450/EMÜ kohaldamist, ei tohi toitumis- ja tervisealaste väidete kasutamine:

- a) olla vale, *ebaselge* või eksitav;
- b) suurendada kahtlust muude toitude ohutuse ja/või toiteväärtuse piisavuse suhtes;
- c) väita, *viidata* või anda mõista, et tasakaalustatud ja mitmekesine toit ei suuda tavaliselt pakkuda sobivat kogust toitaineid;
- d) viidata muutustele kehafunktsioonides sobimatul või häirival moel ei tekstina ega pildilise, graafilise või sümbolilise esituse kaudu;
- e) *julgustavad või õigustavad toiduaine liigset kasutamist või vähendavad tervisliku toitumise tähtsust.*

Artikkel 4 **Üldtingimused**

1. Toitumis- ja tervisealaste väidete kasutamine on lubatud ainult siis, kui on täidetud järgmised tingimused:
  - a) **toitaine või muu** aine, mille kohta väide esitatakse, olemasolul, puudumisel või vähendatud sisaldusel on üldtunnustatud teaduslike **teadmiste** põhjal tunnustatud **väidetav** positiivne toitumisalane või füsioloogiline mõju;
  - b) **toitaine või muu** aine, mille kohta väide esitatakse:
    - i) sisaldub lõpptootes ühenduse õigusaktides määratletud olulises koguses või kui sellised eeskirjad puuduvad, siis koguses, millega kaasneb väidetav toitumisalane või füsioloogiline mõju, mida kinnitavad *tunnustatud teaduslikud teadmised* või
    - ii) ei esine või esineb vähendatud koguses, millega kaasneb väidetav toitumisalane või füsioloogiline mõju, mida kinnitavad *tunnustatud teaduslikud teadmised*;
  - c) kus see on kohaldatav, esineb **toitaine või muu** aine, mille kohta väide esitatakse, organismi jaoks tarvitamiskõlblikul kujul;
  - d) tootekoguses, mida eeldatavasti tarbitakse, sisaldub **toitainet või muud** ainet, millele väide tugineb, ühenduse õigusaktides määratletud olulises koguses või kui sellised eeskirjad puuduvad, siis koguses, millega kaasneb väidetav toitumisalane või füsioloogiline mõju, mida kinnitavad *tunnustatud teaduslikud teadmised*;

- e) vastavus vastavalt kas III peatükis või IV peatükis esitatud *eritingimustele*.
2. **Toitumis-** ja tervisealased väited peavad viitama tarbimisvalmis toidule vastavalt tootja juhisteile.

Artikkel 5 Väidete teaduslik põhjendatus

1. Toitumis- ja tervisealased väited põhinevad ja on *tõestatud tunnustatud teaduslike teadmistega*.
2. Toidukäitleja, kes toitumis- või tervisealase väite esitab, põhjendab väite kasutamist.
3. Liikmesriigi pädevad ametiasutused võivad nõuda toodet turuleviival toidukäitlejalt või isikult teadustööde ja andmete esitamist, mis tõestavad vastavust käesolevale määrusele.

Artikkel 6 Toitumisalane teave

1. *Toitumis- või tervisealaste väidetega ei tohi varjata toidu tegelikku toiteväärtust. Seetõttu tuleb anda teavet, mis aitab tarbijal mõista toitumis- või tervisealaseid väiteid kandva toidu tähtsust tema päevases toidukoguses.*

Sellised andmed sisaldavad järgmist:

- a) toitumis- või tervisealase väite esitamisel, välja arvatud üldise iseloomuga reklaami **korral, esitatakse** toitumisalane teave vastavalt direktiivile 90/496/EMÜ, **või toidulisanditealane teave vastavalt direktiivile 2002/46/EÜ**;
- b) tervisealaste väidete **puhul koosneb** esitatav teave grupis 2 esitatud teabest, mis on määratletud direktiivi 90/496/EMÜ artikli 4 lõikes 1.

Tarbijale arusaamise lihtsustamiseks tuleb viidata ka toitainete ja teiste ainete energiasisaldusele ja kogusele pakendi või portsjoni kohta.

- 2. Lisaks **tuuakse toitumisalase teabe läheduses ära ka järgmised andmed, välja arvatud juhul, kui ühenduse kehtivates õigusaktides nõutakse märgistamiseks juba teist asukohta:**

- a) **toitaine(te) või teiste** aine(te) kogus(ed), millel toitumis- või tervisealane väide põhineb, kuid mida ei ole toitumisalase teabega märgistusel esitatud **ning**
- b) **teavet toitumis- või tervisealaste väidetega märgistatud toidu rolli tasakaalustatud toitumisel. Sellised andmed antakse väitega märgistatud toiduaines sisalduva toitaine või muu aine koguse suhtena sellis(t)e toitaine(te) või aine(te) päevasesse kontrollväärtusesse.**

III PEATÜKK TOITUMISALASED VÄITED

Artikkel 7 Eritingimused

- 1. Toitumisalased väited on lubatud ainult siis, kui need on kooskõlas käesoleva määrusega ja vastavad lisas esitatud tingimustele.

2. Lisa muudatused võetakse vastu vastavalt *artikli 25 lõikes 2* viidatud menetlusele ja vajadusel pärast konsulteerimist *ametiga, kaasates tarbijaliite sellise teabe tajumist ja mõistmist hindama.*

Artikkel 8 Võrdlevad väited

1. Ilma et see piiraks direktiivi 84/450/EMÜ kohaldamist, esitatakse toitumisalane väide, mis võrdleb mingi toitaine kogust toidus ja/või selle energiasisaldust ***muu toiduaine või teise kategooria toiduainega***, ainult siis, kui võrreldavad toidud on keskmise tarbija jaoks hõlpsasti ära tuntavad või kui need on selgelt tähistatud. Märgitakse toitaine koguse ja/või energiasisalduse erinevus ning võrdlus tugineb võrdsele toidukogusele.
2. Võrdlevad toitumisalased väited võrdlevad kõnealuse toidu koostist sama kategooria erinevate toitudega, mille koostis ei võimalda väite esitamist, sealhulgas ka teiste kaubamärkide toitudega.

IV PEATÜKK TERVISEALASED VÄITED

Artikkel 9 Eritingimused

1. Tervisealaseid väiteid tohib esitada, kui need vastavad II peatükis toodud üldistele nõuetele ja käesolevas peatükis toodud erinõuetele ja ***nendest on vastavalt artikli 13 menetlusele teavitatud ja juhul, kui***

- a) *komisjon ei ole esitanud artikli 15 lõikes 1 sätestatud perioodi jooksul vastuväiteid, või*
- b) *komisjon on küll esitanud vastuväite, kuid kooskõlas artikkel 16 lõikega 3 ei ole 9 kuu jooksul teate saamisest tehtud ebasoodsat otsust.*

2. Tervisealased väited on lubatud ainult siis, kui etikett sisaldab järgmist teavet:

- a) *asjakohasel juhul avaldus* tasakaalustatud toitumise ja tervisliku elustiili tähtsusele (*mürgistusel silmatorkavas kohas*);
- b) väidetava kasuliku mõju saavutamiseks vajalik toidukogus ja tarbimise viis;
- c) vajadusel lause, mis on mõeldud inimestele, kes peaksid vältima toidu tarbimist;
- d) vajadusel hoiatus toote liigse tarbimise eest, mis võib kujutada ohtu tervisele.

Artikkel 10

Piirangud teatud tervisealaste väidete kasutamisel

- 1. Lubatud pole *järgmised tervisealased* väited, *välja arvatud, kui need on teaduslikult põhjendatud*:
  - a) väited, mis *jätavad mulje, et toiduainest loobumine võib tervist kahjustada*;

- b) ***ilma*** et see piiraks direktiivi 96/8/EÜ kohaldamist, väited, mis viitavad salendamisele või kehakaalu alandamisele või selle tarbimisest tuleneva võimaliku kehakaalu vähenemise kiirusele või määrale või näljatunde vähenemisele või küllastustunde suurenemisele või toidust saadava energia vähenemisele, ***välja arvatud, kui väiteid on teaduslikult põhjendatud ja neist on teavitatud käesoleva määruse kohaselt;***
  - c) väited, mis viitavad arstide või teiste tervisespetsialistide või nende kutseliitude või heategevuslike organisatsioonide soovitustele, ***välja arvatud, kui väiteid on teaduslikult põhjendatud ja neist on teavitatud käesoleva määruse kohaselt;***
  - d) ***väited, mis on suunatud üksnes lastele.***
2. Vajaduse korral avaldab komisjon pärast ametiga ***ning toiduainetööstust ja tarbijaid esindavate organisatsioonidega*** konsulteerimist üksikasjalikud suunised käesoleva artikli rakendamiseks, ***mille koostamisel on järgitud artikli 25 lõikes 2 ettenähtud menetlust.***

Artikkel 11

Tervisealased väited, mis kirjeldavad toitaine või mõne muu aine üldtunnustatud tähtsust

1. Erandina ***artikli 9 lõikest 1*** tohib esitada tervisealaseid väiteid, mis kirjeldavad toitaine või ***muu*** aine tähtsust kasvamisele, arengule ja ***organismi funktsioonidele***, kui need põhinevad ***tunnustatud ning korralikult põhjendatud*** teaduslikel ***teadmistel*** ning ***lähtuvad*** lõikes 2 ettenähtud nimekirjast.

2. Liikmesriigid **ja toiduainetööstust ning tarbijaid esindavad organisatsioonid** edastavad lõikes 1 märgitud nimekirjad väidetest komisjonile hiljemalt... * .

Pärast ametiga konsulteerimist võtab komisjon vastavalt *artikli 25 lõikes 2* viidatud menetlusele hiljemalt ... ** vastu lõikes 1 märgitud ühenduse nimekirja lubatud väidetest, mis kirjeldavad toitaine või mõne muu aine tähtsust kasvamisele, arengule ja *organismi funktsioonidele*.

Nimekirja muudatused võtab komisjon vastu omal algatusel või mõne liikmesriigi taotluse põhjal vastavalt *artikli 25 lõikes 2* viidatud menetlusele.

3. Alates käesoleva määruse jõustumise kuupäevast võib kuni lõike 2 teises lõigus nimetatud nimekirja vastuvõtmiseni esitada *toidukäitlejate* vastutusel lõikes 1 nimetatud tervisealaseid väiteid, tingimusel et need vastavad käesolevale määrusele ning nende suhtes kehtivatele siseriiklikele eeskirjadele ja ilma et see piiraks *artiklis 24* viidatud kaitsemeetmete kohaldamist.

Artikkel 12

Haigestumisohu vähendamise väited

1. Erandina direktiivi 2000/13/EÜ artikli 2 lõikest 1 tohib esitada haigestumisohu vähendamise väiteid, kui **nendest** on vastavalt käesolevale määrusele **teavitatud**.
2. Lisaks käesoleva määruse üldistele nõuetele ja lõike 1 erinõuetele peab haigestumisohu vähendamise väidete puhul olema etiketil ka lause, mis viitab sellele, et haigustel on mitmeid ohutegureid ning ühe neist ohutegureist muutmisel võib aga ei pruugi olla kasulikku mõju.

---

*

Üks aasta pärast käesoleva määruse vastuvõtmise kuu viimast päeva.

**

Kolm aastat pärast käesoleva määruse vastuvõtmise kuu viimast päeva.

Artikkel 13
Teavitamine

1. Ametit *teavitab kooskõlas artikli 9 lõikes 1 sätestatuga tavaposti või eelistavalt tänapäevast kommunikatsioonitehnoloogiat kasutades (kaasa arvatud e-posti) tootja, mil toode esimest korda turule lastakse, või juhul, kui toode on valmistatud kolmandas riigis, siis importija.*

Amet:

- a) kinnitab *teate* saamist kirjalikult 14 päeva jooksul pärast selle laekumist. Kinnituses on märgitud *teate* laekumise kuupäev;
  - b) teavitab liikmesriike ja komisjoni viivitamatult *teatest* ning annab nii *teate* kui kogu *tootja või importija* esitatud lisateabe nende *käsutusse*.
2. *Teatele* tuleb lisada järgmised andmed ja dokumendid:
- a) *tootja või importija* nimi ja aadress;
  - b) *toitaine või muu aine või* toit või toidukategooria, mille kohta tervisealane väide esitatakse, ning selle erilised omadused;
  - c) tervisealase väite suhtes korraldatud uuringute koopiad, kaasa arvatud – kui on olemas – sõltumatute, vastastikusele eksperdi hinnangule allutatud uurimistööde koopiad ning igasugune muu materjal, mis tõestab, et väide vastab käesoleva määruse kriteeriumitele;
  - d) teiste teadusuuringute koopiad, mis on nimetatud tervisealase väite suhtes asjakohased;

- e) tervisealase väite sõnastuse ettepanek; (*konkreetsed illustreerivad meetmed VKEde jaoks võib vastu võtta vastavalt artikli 25 lõikes 2 viidatud menetlusele*);
  - f) *asjakohasel juhul kavandatava pakendi näidise toidule, mille kohta esitatakse väide, näidates selgelt ära tervisealase väite sõnastuse ning kasutatava märgistuse*;
  - g) toimiku kokkuvõte.
3. Käesoleva artikli rakenduseeskirjad, kaasa arvatud *teate* koostamise ja esitamise eeskirjad, kehtestatakse pärast ametiga konsulteerimist vastavalt artikli 25 lõikes 2 nimetatud menetlusele.
4. *VKEdele tuleks toimikute ettevalmistamisel olulist abi osutada.*
5. Enne kuupäeva, millest alates käesolev määrus jõustub, *määrab ja* avaldab amet üksikasjaliku juhise, et abistada taotlejaid *teadete* koostamisel ja esitamisel. *Teadete koostamisele ja esitamisele kehtestatavad eeskirjad sisaldavad sätet, mis annab tootjatele või importijatele õiguse oma teadet ameti ees kaitsta. Käesolev säte hõlmab selgesõnaliselt õigust esitada toimiku ameti-poolse hindamise käigus täiendavaid andmeid.*

Artikkel 14

Komisjoni põhjendatud arvamus ja ameti arvamus

1. *Komisjon võib kooskõlas artikli 9 lõikes 1 sätestatuga teate esitamise nelja kuu jooksul esitada ametile oma põhjendatud arvamuse, kui ta on jõudnud järeldusele, et tervisealane väide ei vasta II peatükis esitatud üldnõuetele või käesolevas peatükis esitatud erinõuetele.*

2. *Põhjendatud arvamuse esitamine tähendab, et amet peab koostama vastuse, milles hindab tervisealase väite vastavust II peatükis esitatud üldnõuetele ja käesolevas peatükis esitatud erinõuetele.*
3. *Amet teavitab tootjat või importijat viivitamata asjaolust, et tervisealase väite kasutamine tuleb peatada kuni ajani, mil*
  - *vastavalt artikli 16 menetlusele langetatakse positiivne otsus või*
  - *möödunud on kuus kuud teate saamisest vastavalt artikli 9 lõikele 1 ilma, et otsust oleks tehtud.*

Artikkel 15
Ameti hinnang

1. *Kui tervisealase väite teadusliku põhjendatuse suhtes on tekkinud kahtlusi võib amet komisjoni nõudmisel koostada arvamuse. Amet püüab oma hinnangu koostamisel pidada kinni kuuekuulisest tähtajast alates teate saamist. Seda tähtaega pikendatakse, kui amet nõuab tootjalt või importijalt vastavalt lõikele 2 lisateavet.*

Kui tervisealase väite teadusliku põhjendatuse suhtes on tekkinud tõsiseid kahtlusi ja ametilt ei ole tõenäoliselt positiivset arvamust oodata, võib komisjon tervisealase väite edaspidise kasutamise keelata.
2. *Tootjal või importijal on otsene ligipääs ameti pädevatele organitele, õigus olla ära kuulatud ja õigus esitada toimikule täiendavaid dokumente.*

3. Oma hinnangu ettevalmistamiseks kontrollib amet:
- a) et *tervisealane* väide on teaduslike andmetega tõestatud;
  - b) et *tervisealane* väide vastab käesoleva määruse kriteeriumitele;
  - c) et *tervisealane* väide on tarbija jaoks mõistetav ja sisukas.
4. Kui hinnangus toetatakse tervisealase väite lubamist, sisaldab hinnang lisaks järgmisi andmeid:
- a) *tootja või importija* nimi ja aadress,
  - b) toidu või toidukategooria nimetus, mille kohta tahetakse väidet esitada, ning selle erilised omadused;
  - c) *tervisealase väite sõnastuse ettepanek*;
  - d) vajadusel toidu kasutustingimused ja/või täiendavad selgitused või hoiatused, mis peaksid kaasnema tervisealase väitega etiketil ja reklaamis.
5. *Tervisealase väite kohta käiva tingimusliku arvamuse korral, saadetakse arvamus tootjale või importijale. Tootjal või importijal on arvamuse saamisest alates aega üks kuu, et esitada ametile lisaandmeid, enne kui arvamus lõplikult vastu võetakse ja avaldatakse.*
6. Amet edastab oma hinnangu koos tervisealase väite hindamisaruandega ja oma hinnangu põhjendusega komisjonile, liikmesriikidele, *tootjale või importijale*.

7. Amet teeb oma hinnangu vastavalt määruse (EÜ) nr 178/2002 artikli 38 lõikele 1 avalikuks.

Avalikkus võib 30 päeva jooksul pärast avaldamist edastada komisjonile selle kohta märkusi.

Artikkel 16

Otsus põhjendatud hinnangu kohta

1. Komisjon esitab **ühe kuu** jooksul pärast ameti hinnangu saamist artikli 25 lõikes 1 osutatud komiteele otsuse eelnõu taotluse kohta, võttes arvesse ameti hinnangut **ja** ühenduse õiguse kõiki asjakohaseid **sätteid**. **Kui** otsuse eelnõu ei lange kokku ameti hinnanguga, selgitab komisjon erinevuste põhjuseid.
2. Iga otsuse eelnõu, mis näeb ette loa andmist, sisaldab artikli 15 lõikes 4 nimetatud andmeid ja *tootja või importija* nime.
3. Lõplik *otsus tehakse* vastavalt artikli 25 lõikes 2 nimetatud menetlusele.
4. Komisjon teavitab **tootjat või importijat** viivitamatult oma otsusest ja avaldab selle otsuse üksikasjad Euroopa Liidu Teatajas.
5. Loa andmine ei piira ühegi toidukäitleja üldist tsiviil- ja kriminaalvastutust seoses asjassepuutuva toiduga.

Artikkel 17
Otsuste muutmine, peatamine ja tühistamine

1. *Tootja või importija* võib vastavalt *artiklis 13* sätestatud menetlusele taotleda olemasoleva *otsuse* muutmist.
2. Omal algatusel või mõne liikmesriigi või komisjoni taotlusel esitab amet hinnangu selle kohta, kas tervisealase väite kasutamist lubav otsus vastab jätkuvalt käesolevas määruses sätestatud tingimustele.

Amet edastab oma hinnangu viivitamatult komisjonile, *tootjale või importijale* ja liikmesriikidele. Amet teeb oma hinnangu vastavalt määruse (EÜ) nr 178/2002 artikli 38 lõikele 1 avalikuks.

Avalikkus võib 30 päeva jooksul pärast avaldamist edastada komisjonile selle kohta märkusi.

3. Komisjon kontrollib ameti hinnangut *kolme kuu jooksul*. Vastavalt artikli 16 menetlusele toimub vajadusel *otsuse* muutmine, peatamine või tühistamine.

Artikkel 18
Tasud

Pärast ametiga konsulteerimist esitab komisjon ettepaneku võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse tasud teadete hindamise eest.

V PEATÜKK ÜLD- JA LÕPPSÄTTED

Artikkel 19 Ühenduse register

1. Komisjon loob ühenduse registri toidu kohta esitatavate toitumis- ja tervisealaste väidete kohta, edaspidi *register*, ja haldab seda.

2. Register sisaldab järgmisi elemente:

a) toitumisalased väited ja nende kasutamise tingimused vastavalt lisale;

b) tervisealased väited **artikli 11 tähenduses ja tervisealased väited, mille kohta on tehtud positiivne otsus vastavalt artikli 12 lõikele 2, artikli 17 lõikele 2, artikli 20 lõigetele 1 ja 2, artikli 23 lõikele 2 ja artikli 24 lõikele 2 ja nende kohalduvad tingimused.**

Tervisealased väited, **mille kohta on tehtud positiivne otsus** konfidentsiaalsete andmete põhjal, koondatakse registri eraldi lisasse koos järgmise teabega:

(1) komisjoni tervisealase väite kohta tehtud **otsuse** kuupäev ja algse **teataja nimi**;

(2) viide sellele, et **otsus langetati** konfidentsiaalsete andmete põhjal;

(3) viide sellele, et tervisealase väite kasutamine on piiratud, välja arvatud juhul, kui hilisem **tootja või importija** saab **positiivse otsuse** ilma algse **tootja või importija** konfidentsiaalsetele andmetele toetumata.

3. Register avalikustatakse.

Artikkel 20

Andmekaitse

1. Teaduslike andmeid ja muud teavet, mis sisaldub vastavalt *artikli 13 lõikele 2* nõutud *teate* toimikus, ei tohi ***kolmeaastase*** perioodi jooksul alates loa andmise kuupäevast kasutada hilisema *tootja või importija* kasuks, välja arvatud juhul, kui hilisem *tootja või importija* on eelneva *tootja või importijaga* kokku leppinud, et neid andmeid ja seda teavet võib kasutada, kui:
  - a) eelnev *tootja või importija* deklareeris teaduslikud andmed ja muu teabe eelneva *teate* esitamise ajal konfidentsiaalsena ja
  - b) eelneval *tootjal või importijal* oli eelneva *teate* esitamise ajal eranditu õigus konfidentsiaalsete andmete kasutamisele ja
  - c) tervisealast väidet poleks saanud lubada ilma konfidentsiaalsete andmete esitamiseta eelneva *tootja või importija* poolt.
2. Kuni lõikes 1 määratletud *kolmeaastase* perioodi möödumiseni pole ühelgi järgneval *tootjal või importijal* õigust tugineda eelneva *tootja või importija* poolt konfidentsiaalsetena deklareeritud andmetele, kui komisjon ei võta vastu otsust, mille kohaselt loa saaks või oleks saanud anda ka ilma eelneva *tootja või importija* poolt konfidentsiaalseteks nimetatud andmeid esitamata.

Artikkel 21

Intellektuaalomandi õigused

Väidetest teavitamine, nende registreerimine ja avaldamine ei piira mis tahes intellektuaalomandi õigusi, mis teavitaval isikul võib olla seoses väite endaga või seoses mis tahes teaduslike andmete või taotluse toimikus sisalduva teabega Selliseid õigusi kaitstakse kooskõlas ühenduse õigusaktidega või nendega kooskõlas olevatele siseriiklike sätetega.

Artikkel 22

Siseriiklikud sätted

Ilma et see piiraks asutamislepingu, eriti selle artiklite 28 ja 30 kohaldamist, ei ole liikmesriikidel lubatud piirata ega keelustada käesolevale määrusele vastava toiduga kauplemist ega selle reklaamimist ühtlustamata siseriiklike eeskirjade kohaldamise kaudu, mis käsitlevad teatud toitude kohta või toidu kohta üldiselt esitatavaid väiteid.

Artikkel 23

Teatamisprotseduur

1. Käesolevale artiklile viitamisel kehtib lõigetes 2, 3 ja 4 sätestatud menetlus.
2. Kui liikmesriik peab vajalikuks võtta vastu uusi õigusakte, teavitab ta komisjoni ja teisi liikmesriike kavandatavatest meetmetest ning põhjendab neid.
3. Komisjon konsulteerib määruse (EÜ) nr 178/2002 artikli 58 lõike 1 alusel moodustatud toiduahela ja loomatervishoiu alalise komiteega kui ta näeb sellisest konsulteerimisest kasu olevat või kui liikmesriik seda nõuab, ja esitab kavandatavate meetmete suhtes arvamuse.
4. Asjaomane liikmesriik võib kavandatud meetmeid rakendada kuus kuud pärast lõikes 2 viidatud teavitamist tingimusel, et komisjoni arvamus ei ole negatiivne.

Juhul kui komisjoni arvamus on negatiivne, otsustab komisjon vastavalt *artikli 25 lõikes 2* toodud menetlusele ja enne käesoleva lõike esimeses lõigus toodud tähtaja möödumist, kas kavandatud meetmeid tohib rakendada. Komisjonil on õigus nõuda teatud muudatuste tegemist kavandatavatesse meetmetesse.

Artikkel 24

Kaitsemeetmed

1. Kui liikmesriigil on tõsised põhjused arvata, et väide ei ole käesoleva määrusega kooskõlas või et *artiklis 5* sätestatud teaduslik tõestus on ebapiisav, võib see liikmesriik ajutiselt peatada nimetatud väite kasutamise oma territooriumil.

Ta teavitab teisi liikmesriike ja komisjoni ning esitab peatamise põhjused.

2. Vastavalt artikli 25 lõikes 2 viidatud menetlusele võtetakse otsus vastu pärast ametilt arvamuse saamist.

Komisjon võib algatada selle menetluse omal algatusel.

3. Lõikes 1 viidatud liikmesriik võib kohaldada peatamist, kuni talle tehakse teatavaks lõikes 2 viidatud otsus.

Artikkel 25

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab *artikli 23 lõikes 3 nimetatud komitee*.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kehtivad otsuse 1999/468/EÜ artiklid 5 ja 7, arvestades mainitud otsuse artikli 8 sätteid.

Otsuse 1999/468/EÜ artikli 5 lõikes 6 sätestatud ajavahemik on kolm kuud.

Artikkel 26

Järelevalve

Hõlbustamaks efektiivset järelevalvet toitumis- või tervisealaseid väiteid kandva toidu üle, võivad liikmesriigid nõuda oma territooriumil tootjalt või sellist toitu turuleviivalt isikult pädeva asutuse teavitamist nimetatud turuleviimisest, edastades viimasele tootel kasutatava etiketi näidise.

Artikkel 27

Hindamine

Hiljemalt ...* esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettekande käesoleva määruse kohaldamise kohta, eriti sellise toidu turu arengu kohta, mille kohta esitatakse toitumis- ja tervisealaseid väiteid, **ja artikli 1 lõike 6 kaubamärkidele kohaldamisel esinenud raskuste kohta** esitades vajadusel oma muudatusettepanekud.

Aruanne peaks sisaldama ka hinnangut käesoleva määruse mõjust rahva tervisele.

Artikkel 28

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

See kehtib alates.....**.

Enne **käesoleva määruse jõustumise** kuupäeva turuleviidud või märgistatud toitu, mis ei vasta käesolevale määrusele, võib turustada kuni ...*** **või kuni nende säilimisaja lõpuni, olenevalt, kumb periood on pikem.**

---

*

Kolm aastat pärast käesoleva määruse vastuvõtmise **kuu** viimast päeva.

**

Käesoleva määruse avaldamisele järgneva **kaheksateistkümnenda** kuu esimesest päevast.

***

Käesoleva määruse **kohaldamisele** järgneva üheteistkümnenda kuu viimase päevani.

Kehtivate sätetega kooskõlas kasutatavaid tervisealaseid väiteid, välja arvatud artikli 11 lõikes 1 toodud väiteid, mis on antud toiduainete, toiduainete kategooriate või toiduainete koostisosade kohta käesoleva määruse jõustumise ajal, võib jätkuvalt kasutada tingimusel, et teavitamine toimub vastavalt artiklile 13 kaheteistkümne kuu jooksul alates käesoleva määruse jõustumisest ja enne kuue kuu möödumist pärast lõpliku otsuse vastuvõtmist vastavalt artiklile 16.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

LISA

Toitumisalased väited ja nende suhtes kohaldatavad tingimused

MADALA ENERGIASISALDUSEGA

Väite, et toit on madala energiasisaldusega, ja iga väite, millel on tarbija jaoks tõenäoliselt sama tähendus, võib esitada ainult siis, kui toode sisaldab vähem kui 40 kcal (170 kJ)/100 g ja vähem kui 20 kcal (80 kJ)/100 ml.

Looduslikult madala energiasisaldusega toidu puhul võib kõnealuse väite eesliitena kasutada sõna “looduslikult”.

ALANDATUD ENERGIASISALDUSEGA

Väite, et toit on alandatud energiasisaldusega, ja iga väite, millel on tarbija jaoks tõenäoliselt sama tähendus, võib esitada ainult siis, kui energiasisaldust on alandatud vähemalt 30%, tuues välja omadus(ed), mille tõttu on toidu üldine energiasisaldus alandatud.

ENERGIAVABA

Väite, et toit on energiavaba, ja iga väite, millel on tarbija jaoks tõenäoliselt sama tähendus, võib esitada ainult siis, kui toode sisaldab vähem kui 4 kcal (17kJ)/100 ml.

Looduslikult energiavaba toidu puhul võib kõnealuse väite eesliitena kasutada sõna “looduslikult”.

MADALA RASVASUSEGA

Väite, et toit on madala rasvasusega, ja iga väite, millel on tarbija jaoks tõenäoliselt sama tähendus, võib esitada ainult siis, kui toode ei sisalda üle 3 g rasva 100 g kohta või üle 1,5 g rasva 100 ml kohta (1,8 g rasva 100 ml kohta väherasvase piima puhul).

Looduslikult madala rasvasusega toidu puhul võib kõnealuse väite eesliitena kasutada sõna “looduslikult”.

RASVAVABA

Väite, et toit on rasvavaba, ja iga väite, millel on tarbija jaoks tõenäoliselt sama tähendus, võib esitada ainult siis, kui toode ei sisalda üle 0,5 g rasva 100 g või 100 ml kohta. Sellele vaatamata on väited kujul “X% rasvavaba” keelatud.

Looduslikult rasvavaba toidu puhul võib kõnealuse väite eesliitena kasutada sõna “looduslikult”.

MADALA KÜLLASTUNUD RASVHAPETE SISALDUSEGA

Väite, et toit on madala küllastunud rasvhapete sisaldusega, ja iga väite, millel on tarbija jaoks tõenäoliselt sama tähendus, võib esitada ainult siis, kui toode ei sisalda üle 1,5 g küllastunud rasvhappeid 100 g tahke aine kohta või üle 0,75 g küllastunud rasvhappeid 100 ml vedeliku kohta ning kummalgi juhul ei tohi küllastunud rasvhapped anda üle 10% energiast.

Looduslikult madala küllastunud rasvhapete sisaldusega toidu puhul võib kõnealuse väite eesliitena kasutada sõna “looduslikult”.

KÜLLASTUNUD RASVHAPETE VABA

Väite, et toit ei sisalda küllastunud rasvhappeid, ja iga väite, millel on tarbija jaoks tõenäoliselt sama tähendus, võib esitada ainult siis, kui toode ei sisalda üle 0,1 g küllastunud rasvhappeid 100 g või 100 ml kohta.

Looduslikult küllastunud rasvhapete vaba toidu puhul võib kõnealuse väite eesliitena kasutada sõna “looduslikult”.

MADALA SUHKRUSISALDUSEGA

Väite, et toit on madala suhkrusisaldusega, ja iga väite, millel on tarbija jaoks tõenäoliselt sama tähendus, võib esitada ainult siis, kui toode ei sisalda üle 5 g suhkruid 100 g või 100 ml kohta.

Looduslikult madala suhkrusisaldusega toidu puhul võib kõnealuse väite eesliitena kasutada sõna “looduslikult”.

SUHKRUVABA

Väite, et toit on suhkruvaba, ja iga väite, millel on tarbija jaoks tõenäoliselt sama tähendus, võib esitada ainult siis, kui toode ei sisalda üle 0,5 g suhkruid 100 g või 100 ml kohta.

Looduslikult suhkruvaba toidu puhul võib kõnealuse väite eesliitena kasutada sõna “looduslikult”.

SUHKRUID LISAMATA

Väite, et toidule ei ole suhkrut lisatud, ja iga väite, millel on tarbija jaoks tõenäoliselt sama tähendus, võib esitada ainult siis, kui toode ei sisalda mingeid lisatud mono- ega disahhariide ega mingit muud selle magustamisomaduste tõttu kasutatud toitu.

MADALA NAATRIUMI-/SOOLASISALDUSEGA

Väite, et toit on madala naatriumisisaldusega, ja iga väite, millel on tarbija jaoks tõenäoliselt sama tähendus, võib esitada ainult siis, kui toode ei sisalda üle 0,12 g naatriumi või samaväärse koguse soola 100 g või 100 ml kohta.

Looduslikult madala naatriumisisaldusega toidu puhul võib kõnealuse väite eesliitena kasutada sõna “looduslikult”.

VÄGA MADALA NAATRIUMI-/SOOLASISALDUSEGA

Väite, et toit on väga madala naatriumisisaldusega, ja iga väite, millel on tarbija jaoks tõenäoliselt sama tähendus, võib esitada ainult siis, kui toode ei sisalda üle 0,04 g naatriumi või samaväärse koguse soola 100 g või 100 ml kohta.

Looduslikult väga madala naatriumisisaldusega toidu puhul võib kõnealuse väite eesliitena kasutada sõna “looduslikult”.

NAATRIUMIVABA või SOOLAVABA

Väite, et toit on naatriumivaba, ja iga väite, millel on tarbija jaoks tõenäoliselt sama tähendus, võib esitada ainult siis, kui toode ei sisalda üle 0,005 g naatriumi või samaväärse koguse soola 100 g kohta.

Looduslikult naatriumivaba toidu puhul võib kõnealuse väite eesliitena kasutada sõna “looduslikult”.

KIUDAINEALLIKAS

Väite, et toit on kiudaineallikas, ja iga väite, millel on tarbija jaoks tõenäoliselt sama tähendus, võib esitada ainult siis, kui toode sisaldab vähemalt 3 g kiudainet 100 g kohta või vähemalt 1,5 g kiudainet 100 kcal kohta.

Looduslikult kiudaineallikaks oleva toidu puhul võib kõnealuse väite eesliitena kasutada sõna “looduslikult”.

KÕRGE KIUDAINESISALDUSEGA

Väite, et toit on kõrge kiudainesisaldusega, ja iga väite, millel on tarbija jaoks tõenäoliselt sama tähendus, võib esitada ainult siis, kui toode sisaldab vähemalt 6 g kiudainet 100 g kohta või vähemalt 3 g kiudainet 100 kcal kohta.

Looduslikult kõrge kiudainesisaldusega toidu puhul võib kõnealuse väite eesliitena kasutada sõna “looduslikult”.

VALGUALLIKAS

Väite, et toit on valguallikas, ja iga väite, millel on tarbija jaoks tõenäoliselt sama tähendus, võib esitada ainult siis, kui valk annab vähemalt 12% toidu energiasisaldusest.

Looduslikult valguallikaks oleva toidu puhul võib kõnealuse väite eesliitena kasutada sõna “looduslikult”.

KÕRGE VALGUSISALDUSEGA

Väite, et toit on kõrge valgusisaldusega, ja iga väite, millel on tarbija jaoks tõenäoliselt sama tähendus, võib esitada ainult siis, kui valk annab vähemalt 20% toidu energiasisaldusest.

Looduslikult kõrge valgusisaldusega toidu puhul võib kõnealuse väite eesliitena kasutada sõna “looduslikult”.

VITAMIINIDE JA/VÕI MINERAALAINETE LOODUSLIK ALLIKAS

Väite, et toit on vitamiinide ja/või mineraalainete looduslik allikas, ja iga väite, millel on tarbija jaoks tõenäoliselt sama tähendus, võib esitada ainult siis, kui toode sisaldab 100 g või 100 ml kohta vähemalt 15% päevasest soovitatavast kogusest, mis on määratletud direktiivi 90/496/EMÜ lisas.

VITAMIINIDE JA/VÕI MINERAALAINETEGA RIKASTATUD VÕI KANGENDATUD

Väite, et toit on vitamiinide ja/või mineraalainetega rikastatud või kangendatud, ja iga väite, millel on tarbija jaoks tõenäoliselt sama tähendus, võib esitada ainult siis, kui toode sisaldab vitamiine ja/või mineraalaineid vähemalt direktiivi 90/496/EMÜ lisas määratletud märkimisväärses koguses.

KÕRGE VITAMIINIDE JA/VÕI MINERAALAINETE SISALDUSEGA

Väite, et toit on kõrge vitamiinide ja/või mineraalainete sisaldusega, ja iga väite, millel on tarbija jaoks tõenäoliselt sama tähendus, võib esitada ainult siis, kui toode sisaldab vähemalt kaks korda rohkem vitamiine ja/või mineraalaineid kui “*vitamiinide ja/või mineraalainete looduslik allikas*”.

Looduslikult kõrge vitamiinide ja/või mineraalainete sisaldusega toidu puhul võib kõnealuse väite eesliitena kasutada sõna “looduslikult”.

SISALDAB (TOITAINET VÕI MUUD AINET NIMETUS)

Väite, et toit sisaldab mingit toitaineid või muud ainet, ja iga väite, millel on tarbija jaoks tõenäoliselt sama tähendus, võib esitada ainult siis, kui toode vastab käesoleva määruse kõikidele kohaldatavatele sätetele.

Looduslikult nimetatud toitaineid või muud ainet sisaldava toidu puhul võib kõnealuse väite eesliitena kasutada sõna “looduslikult”.

SUURENDATUD (MAKROTOITAININE NIMETUS) SISALDUSEGA

Väite, et ühe või enama toitaine sisaldust on suurendatud, ja iga väite, millel on tarbija jaoks tõenäoliselt sama tähendus, võib esitada ainult siis, kui toode vastab väite “allikas” tingimustele ja sisaldust on võrreldes sarnase tootega suurendatud vähemalt 30%.

VÄHENDATUD (TOITAININE NIMETUS) SISALDUSEGA

Väite, et ühe või enama toitaine sisaldust on vähendatud, ja iga väite, millel on tarbija jaoks tõenäoliselt sama tähendus, võib esitada ainult siis, kui sisaldust on võrreldes sarnase tootega vähendatud vähemalt 30%, välja arvatud mikrotoitained, mille puhul on lubatud 10% erinevus direktiivis 90/496/EMÜ toodud kontrollväärtusest.

LIGHT/LITE

Väide, et toode on “light” või “lite” (“kerge”), ja iga väide, millel on tarbija jaoks tõenäoliselt sama tähendus, peab täitma needsamad tingimused, mis on sätestatud termini “vähendatud” jaoks; samuti tuleb väite esitamisel tuua välja omadus(ed), mille tõttu on toit “light” või “lite” (“kerge”).